1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 45.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1,60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 4 JUNIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

De Redactie van den Verteller in het hoekje van den Haard is voornemens aan dat tijdschrift eene andere inrigting te geven, waardoor hetzelve meer geregeld in het licht zal kunnen verschijnen; dit is de reden, waarom, van hetzelve in de vorige week geen vel is uitgegeven, en waarom ook in de beide eerstvolgende weken geen vel daarvan zal uitgegeven worden.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de laatste acht aandeelen in de geldleening ten laste der Provincie, groot *f* 44,000,00, geautoriseerd bij Koninklijk Besluit van 4 Jan. 1841 No. 38, zijnde de obligatiën Nos. 2, 3, 5, 10, 34, 36, 37 en 50, in de maand Januarij 1854, ten kantore van den Arrondissements-Betaalmeester te Assen ter aflossing zullen behooren te worden aangeboden.

ASSEN, 2 Junij 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd:
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

GEDEPUTEERDE STATEN van de provincie Drenthe, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat, tengevolge van den verhoogden waterstand in de Drentsche Hoofdvaart, van Maandag den 6 dezer, tot nadere aankondiging toe, dat kanaal zal mogen worden *afgevaren* tot eene diepte van 1.10 el (3¾ voet) en *opgevaren* tot eene diepte van 1 el (3½ voet).

ASSEN, 2 Junij 1853.

Gedeputeerde Staten voornoemd:
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente Assen doen te weten, dat het uitvoerig en beredeneerd verslag van den toestand der Gemeente over 1852, overeenkomstig het bepaalde bij art. 132 der gemeente-wet van 29 Junij 1851 (Staatblad no 85), ter Secretarie dezer Gemeente tegen betaling der kosten in afschrift is te bekomen.

ASSEN den 28 Mei 1853.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

De gebeurtenissen der laatste dagen en het Protestantisme.

De stemmingen en herstemmingen voor leden van de Tweede Kamer zijn afgeloopen, behalve dat op enkele plaatsen geheel nieuwe stemmingen moeten plaats hebben voor personen, die op twee of meer plaatsen zijn gekozen; de koortsachtige spanning, die allerwege in het land heeft geheerscht, verdwijnt langzamerhand, de rust keert meer en meer in de gemoederen terug. Mogten daarmede ook verdwijnen de verwijderingen en vijandelijkheden, welke op zeer vele plaatsen tusschen burgers en burgers, vrienden en vrienden, ja tusschen bloedverwanten en bloedverwanten door de verkiezingen zijn ontstaan! Wij weten echter, dat wij hier een wensch uitspreken, die wel niet of als niet spoedig vervuld worden; er zijn daden gedaan, woorden gesproken en gebeurtenissen hebben er plaats gehad, die diepe wonden hebben veroorzaakt, welke slechts langzaam zullen genezen, zoo ze immer genezen, en waarvan de lidteekens nog lang zigtbaar zullen zijn.

De onrust, door de herstelling der bisschoppelijke hierarchie in het Vaderland te weeg gebragt begint te bedaren; de talrijke adressen, daartegen ingeleverd, zijn reeds met hunne duizende naamteekeningen den gerusten Archiven-slaap in het kabinet des Konings ingeslapen, en zij zullen daar blijven sluimeren, tot dat de tand des tijds de inkt verteerd en het papier doorknaagd zal hebben.

De Bisschoppen *zijn* er; zij hebben hunne betrekkingen aanvaard, en herderlijke brieven rondgezonden; men begint reeds aan hun aanwezen te gewennen, hetgeen ook voorzeker gemakkelijk gemaakt wordt door de weinige ophef, welke er van hunne in functie treding is gemaakt, en de nederige houding, welke deze kerkvoogden voorshands hebben aangenomen. De pauselijke internuntius, de heer *Belgrado*, heeft een rondgaanden brief uitgevaardigd, uitmuntende door gematigdheid, christelijken zin en aansporingen tot verdraagzaamheid; de sijnodale Commissie van de Hervormde kerk heeft ook van hare zijde een herderlijken brief aan de kerkeraden doen afgaan, die boven onzen lof verheven is en strekt, om de Protestanten aan te manen, van zich door een opgewekten ijver niet te ver te laten vervoeren.

De Regering heeft wel de kennisgeving van de benoeming der Bisschoppen voor kennisgeving aangenomen, *met voorbehoud, om later op deze zaak geheel terug te komen*; maar wij gelooven, dat de Regering er *niet* op *zal* terug komen, en de zaken zal laten zoo als ze zijn. En waarom? omdat de Regering niet anders kan. Zal zij de Bisschoppen formeel erkennen? Maar dit kan en durft ze niet, om de Protestanten, die het tegenwoordig Ministerie op het kussen hebben gebragt, niet voor het hoofd te stooten. Zal zij de Bisschoppen weer afzetten, of uit het land drijven? Maar dit kan zij nog veel minder. De vorige Regering heeft tot Rome gezegd: „Benoem maar Bisschoppen, gij hebt daartoe, ingevolge de Grondwet, het regt; wij zullen het u niet verhinderen;" Rome doet het, en zal nu de tegenwoordige Regering dezelve weer afzetten of verjagen? Een binnenlandsche Godsdienst-oorlog en zeer waarschijnlijk een buitenlandsche oorlog zou er het gevolg van zijn. De Regering heeft daartoe ook in geenen deele het regt, zelfs niet om de Bisschoppen in hunne kerkelijke bediening te schorsen of eenigermate te hinderen; de Grondwet, die vrijheid van Godsdienst aan alle gezindten verleent, is evenzeer voor de R. Catholieken als voor de Protestanten geschreven.

De Bisschoppen *zijn* er dus en zij *zullen* er ook *blijven*; zelfs naarmate de natie, of liever het Protestantsche deel der natie, meer aan hun aanwezen gewend geraakt, zullen zij ook meer openlijk en met meer uiterlijke praal te voorschijn treden. Welligt zien wij over tien of twintig jaren den Aartsbisschop te Utrecht gevestigd in een paleis, en zal hij met de andere R. C. landen van de waardigheid van dusdanig geestelijke onafscheidelijk worden geoordeeld. En wie zal zulks eigenlijk kunnen verhinderen?

Wanneer wij dit een en ander nagaan, dan zien wij, dat alles daarheen leidt, om de opgewektheid onder de Protestanten hier te lande te doen verdwijnen; weldra zal dan deze ook weder bij de meesten plaats hebben gemaakt voor de vroegere zorgeloosheid, te meer daar oogenschijnlijk de staat van zaken vóór en ná de herstelling der Bisschoppelijke hierarchie dezelfde is gebleven, en Rome zelfs voor het oogenblik zich als gedemoedigd voordoet.

Tegen het terugvallen in deze zorgeloosheid wilden wij waarschuwen. Wij zouden het groote schade voor het Protestantisme achten, zoo de herstelling der Bisschoppelijke hierarchie onder de Protestanten alleen eene voorbijgaande opgewondenheid en niet eene voortdurende en levendige waakzaamheid had veroorzaakt. Raadpleeg de geschiedenis: Rome geeft nooit zijne plannen op, om de ketters in de moederkerk terug te brengen; meestal gebruikt zij hiertoe stoffelijke middelen, omdat hare geestelijke middelen, overtuiging en overreding, veelal op de meerdere innerlijke waarde van het Protestantisme afstuiten. Rome weet zich terug te trekken, wanneer hare plannen minder goed gelukken, om onverwijld weder te keeren, wanneer hare kans beter staat; zij weet zich te onderwerpen, wanneer zulks noodig is, om op nieuw met kracht en aanmatigend op te treden, wanneer de magt aan hare zijde is; Rome weet zich naar de omstandigheden te schikken, maar het groote doel, uitbreiding der kerk, verliest ze nimmer uit het oog. Merkt het op, hoe het R. Catholicisme in de laatste 30 jaren in Nederland is toegenomen. Waakt daarom Protestanten, en blijft waken. Ontveinst het U niet, Rome legt het op uw geloof toe, en wenscht niets vuriger dan het van de aarde te verdelgen. — Wij hadden zoo gaarne gezien, dat de opgewektheid onder de Protestanten aanleiding tot een krachtigen algemeenen maatregel had gegeven, b. v. tot eene algemeene vereeniging van alle Protestantsche rigtingen tegen Rome, waarvan het denkbeeld is aangegeven in ons No 30; daar dit evenwel niet geschied is, blijft ons niets anders over, dan nu en dan onze zwakke stem te verheffen en onze geloofsgenooten tot waakzaamheid, ter zelfbehouding, aan te sporen.

Men begrijpe ons echter wel; wij sporen niet aan tot onverdraagzaamheid jegens onze R. C. medeburgers; neen, wij willen hen niet alleen verdragen, maar wij willen zelfs niet, dat in een enkel opzigt hunne regten verkort worden; doch wij waarschuwen tegen het drijven van Rome en van de R. C. geestelijkheid, hetgeen zeer vele R. Catholieken afkeuren. Wij hebben het, zoo Rome ten prooi wordt, in het leven der Hervormde kerk opgewekt; wij zouden niet opwekken, om op zelfbehoud bedacht te zijn.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Uitslag der herstemming ter verkiezing van leden van de Tweede Kamer.

Te Assen is weder gekozen de heer Mr. *P. van der Veen.*

Te Amsterdam zijn gekozen de heeren: *H. Stolte, Prof. J. Bosscha* en *J. C. Baud.*

Te 's Gravenhage is gekozen de heer *J. C. Baud.*

Te Rotterdam zijn gekozen de heeren: *J. C. Baud* en *P. P. van Bosse.*

Te Hoorn is verkozen de heer *J. Donker, Hz.*

Te Gorinchem is verkozen de heer *P. J. Elout van Soeterwoude.*

Te Utrecht is verkozen *Jhr. H. A. M. van Asch van Wijck.*

Te Zwolle is verkozen de heer *B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis* (oud-lid).

Te Deventer is gekozen *Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande* (oud-lid).

Te 's Hertogenbosch is verkozen de heer *J. H. H. de Poorter* (oud-lid).

Te Tilburg zijn verkozen de heeren: *F. M. Jespers* (oud-lid) en *C. L. A. Beens* (oud-lid).

Te Eindhoven is verkozen de heer *P. van den Heuvel.*

's Gravenhage, 1 Junij. De minister van binnenlandsche zaken heeft bepaald, dat op Maandag 13 Junij e. k. in het hoofdkies-distrikt Gouda, eene nieuwe stemming ter benoeming van een lid der tweede kamer van de staten-generaal zal plaats hebben.

— Men leest in de *Grondwet*: „De *Echo Universel* gaf den 25sten het berigt, dat Z. M. aan de vijf aartspriesters vergunning had verleend tot de aanneming van den titel van *geheime kamerheeren surnumerair*, door den paus hun verleend en tot het dragen van de daaraan verbonden onderscheidingsteekens. Wij zijn in staat gesteld, dat berigt thans in allen deele te bevestigen. De *Staats-Courant* heeft tot dusverre van dat koninklijk besluit gezwegen."

2 Junij. Bij besluit van 31 Mei, mede-onderteekend door den minister van binnenlandsche zaken, den heer van Reenen, heeft Z. M. de vergadering der staten-generaal bijeengeroepen, en hare opening bepaald op Dingsdag den 14den Junij e. k. Bij besluit van 1 Junij, heeft Z. M. de koning tot voorzitter der eerste kamer benoemd den heer mr. J. A. Philipse.

— Men wil weten, dat de intrede van Z. K. H. prins Hendrik met HDs. gemalin in de residentie zal plaats hebben op Dingsdag, den 21 dezer, des namiddags ten 3 ure.

Amsterdam, 26 Mei. Gisteren werd alhier de openbare algemeene vergadering gehouden van de Nederlandsche Vereeniging tot bevordering des Christendoms onder de Chinezen. De Voorzitter, Ds. Nicolaas Beets, opende de plegtigheid met eene boeijende toespraak.

Utrecht, 31 Mei. Het berigt, door sommige bladen medegedeeld, als zou de regering van Amsterdam in navolging van Utrecht het dragen der muilkorven door de honden weder hebben afgeschaft, en onlangs gedeeltelijk wederlegd, moet thans geheel worden tegengesproken, daar het gebleken is, dat de muilkorven te Amsterdam niet zijn afgeschaft. — In de zitting van den Sted. Raad van Utrecht van ll. Donderdag is aangenomen, dat Burg. en Weth., wanneer zij zulks om gewigtige redenen noodig achten, kunnen bevelen, dat alle honden op publieke plaatsen moeten gemuilkorfd zijn of aan eene lijn worden gehouden, — maar dat in den regel de honden vrij van banden zullen kunnen loopen.

— De *Tijd* bevat een berigt uit Maastricht, volgens hetwelk Z. M. de Koning in de laatste dagen ook heeft bedankt voor het beschermheerschap over de aldaar gevestigde Maats. van Landb. en Bloemkweekerij. „Ook daar is de heer Thorbecke tot lid der Tweede Kamer gekozen," zegt genoemd blad.

— Reeds sedert eenigen tijd bestond in 's Hertogenbosch het voornemen, om geestelijke broeders en zusters te plaatsen in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, dat onder beheer van het algemeen

armbestuur staat. Thans is dat voornemen werkelijkheid geworden. Drie en twintig geestelijke broeders en zusters (paters en nonnen) bevinden zich in dat gesticht, en hebben de vroegere bedienden vervangen. Zij moeten uit het zuidelijk gedeelte van België herwaarts zijn gekomen. Bij afwezigheid van den Gasthuis staan de mannelijke lijders (van welke geloofsbelijdenis ook) onder het opzigt van een *pater*, de vrouwelijke onder dat van eene *mater-superior*. Dat gesticht wordt *ook* uit de provinciale fondsen gesubsidieerd. Men verneemt, dat het een der leeraren bij de hervormde gemeente te 's Hertogenbosch, onlangs, eerst na het overwinnen van allerlei tegenwerking heeft mogen gelukken, een onderhoud met eene protestantsche lijderes te hebben, buiten de tegenwoordigheid der *mater superior*.

Westpercarspel, 31 Mei. Gisteren deed zich in deze gemeente een geval van hondsdolheid voor. Het dier, na zijnen meester in de hand gebeten te hebben, viel ook andere honden en eenig vee aan, en is dadelijk met al de andere honden afgemaakt. Het bestuur heeft terstond maatregelen van voorzorg genomen, ten einde verdere ongelukken te voorkomen en onder anderen verordend, dat al de honden, behalve gemuilband of van korven voorzien, ook nog vast zullen moeten worden gelegd.

Zwartsluis, 28 Mei. De toestand der arbeidende klasse in deze gemeente is sedert een jaar zeer treurig. De smilder- en hoogeveensche vaarten gaven door de over- en bijlading van turf veel werks, want niet zelden werden er 50 en meer pramen turf gelost en door grootere vaartuigen geladen; maar sedert de hoogeveensche vaart door groote schepen, rijnaken enz. kan bevaren worden, sedert die vaart zoodanig verdiept en verbreed is geworden, houdt de handenarbeid grootendeels op, de kleine scheepvaart vervalt en dit maakt velen broodeloos. Het bestuur is er op bedacht om eene landverhuizing op kleine schaal te bevorderen, en wel vooreerst van eenige huisgezinnen naar het Hoogeveen.

Hoorn, 31 Mei. Tot welk eene hoogte de prijzen van het vee kunnen stijgen, daarvan moge het volgende tot bewijs strekken. Op de markt alhier werd gepasseerden Maandag een kalf, dat circa 195 p. woog, voor den prijs van ƒ65 verkocht. Evenzoo verkocht onlangs een boer uit de Beemster, 20 schapen voor den ongekenden prijs van ƒ1000. Groote verzendingen naar Engeland moet men als de oorzaak beschouwen, die de prijzen van het vee tot zulk eene buitengewone hoogte doet stijgen.

Vlaardingen, 28 Mei. Het grootste gedeelte der haringvloot zal, zooals men verneemt, tegen 10 Junij naar zee gaan. De vloot zal dit jaar bestaan uit 93 schepen, waarvan 60 van Vlaardingen.

Zwolle, 3 Mei. Volgens geruchten, die uit 's Hage herwaarts overgewaaid zijn, zoude er ernstig aan gedacht worden om den Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist uit Indie terug te roepen, en diens hooge betrekking aan Prins Hendrik op te dragen. [illegible]

— Te Tubbergen, eene gemeente van Twenthe, moeten verregaande onregelmatigheden bij de stemming voor leden van de Tweede Kamer hebben plaats gehad, waaraan zich het bureau van stemopneming moet hebben schuldig gemaakt, om de keuze van de heeren de Man en van Hoëvell bevorderlijk te zijn; men moet daar kinderen, menschen, die door ziekte of andere omstandigheden in geen jaar van huis zijn geweest, ja zelfs menschen, die reeds vier jaren dood zijn, hebben laten stemmen. De justitie heeft zich bereids de zaak aangetrokken; eene commissie uit de Regtbank te Almelo is naar Tubbergen vertrokken, om de zaak in loco te onderzoeken; reeds 8 getuigen zijn gedagvaard, terwijl er tegen het bureau van stemopneming regtsingang is verleend. Men zegt, dat de Burgemeester zich door verwijdering aan de nasporing der Justitie heeft onttrokken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 28 Mei. Heden, is de zitting van het wetgevend ligchaam gesloten, nadat het ontwerp van wet ter invoering van de doodstraf voor aanranding van den persoon des Keizers, zonder eenige belangwekkende beraadslaging was aangenomen gelijk de commissie het voorstelde.

29 Mei. De *Moniteur* behelst de regerings nota, waarin het vertrek van prins Menzikoff wordt gemeld, onder bijvoeging dat men desniettemin van oordeel is, dat de vrede zal worden bewaard, uithoofde Turkije, volgens het volkenregt, niet gewapenderhand kan worden gedwongen, om aan wie ook, concessiën te verleenen, wanneer die concessiën niet uit vroegere verbindtenissen voortspruiten.

30 Mei. De processiën op Sakramentsdag werden te Parijs niet op den openbaren weg, maar in de kerken gehouden.

— Het protestantsch blad *l'Espérance* berigt, dat in de bijeenkomsten van de predikanten en ouderlingen der kerken uit alle oorden van Frankrijk, het vraagstuk der godsdienst-vrijheid is behandeld, en dat een bureau van konsultatie ten deze is benoemd.

— Het hof van appel te Aix heeft beslist, dat er geene termen aanwezig zijn, de zaak van het helsche werktuig te Marseille te vervolgen, welke beslissing gegrond is op de verdwijning van den hoofdbeschuldigde en het ongenoegzame der bewijzen wat de anderen betreft. Dus eindigt na acht maanden eene zaak, waarover men dag aan dag sprak, en die tot zoo veel geschrijf aanleiding gaf.

— De prijzen van het vee stijgen in Frankrijk buitengemeen hoog.

31 Mei. De beurs ondervond heden wederom eene gevoelige daling wegens de aangelegenheden in het Oosten, en weet zich dus in deze zaak niet zoo goed staande te houden als de Londensche en Weener beurzen; evenwel waren de geruchten in de politieke kringen van vredelievenden aard.

— Een Engelschman, Sands genaamd, is te Parijs gekomen, alwaar hij zich uitgaf voor *artiste arcopédestre*; hij loopt namelijk tegen de zoldering met het hoofd naar beneden, dus in geheel omgekeerde rigting en heeft daarbij niet het minste hulpmiddel. Wonderbaarlijk is het, hoe zijn hoofd de zwaarte van geheel het ligchaam kan dragen. Bij eene zijner voorstellingen in het théâtre de la Gaieté, alwaar hij zich verbonden had, is hij van boven neêrgevallen, gelukkig in een net, dat met verlof van de politie op het tooneel was gespannen. De val was dus niet gevaarlijk, doch had het verbreken van het kontrakt tusschen den *artiste arcopédestre* en den schouwburgdirekteur ten gevolge.

— De Fransche regering kent zich het regt toe om brieven op de posterijen te laten openen.

— Op den spoorweg van Versailles heeft een ongeluk plaats gegrepen. Een wachter, die zich niet in tijds wist te bergen, werd door de locomotief op het spoor gesmeten en daar, door den over hem heengaanden trein, letterlijk verbrijzeld.

— Vrij algemeen is men van meening, dat het huwelijk van den hertog van Braband niet van dien aard is, om hier sympathie te verwekken. Koning Leopold heeft echter de kennisgeving van deze gebeurtenis aan [illegible] heid weten in te kleeden, dat de keizer er door getroffen werd, en de heer de Butenval den last heeft opgedragen, om den koning met het aanstaande huwelijk van zijn zoon geluk te wenschen.

DUITSCHLAND.

Weenen, 28 Mei. De dreigende verwikkelingen in het oosten verlammen hier de zaken, en mogt er een oorlog uitbarsten, dan zullen overal talrijke faillissementen ontstaan. Men weet dat in den Levantschen handel lange kredieten gebruikelijk zijn. Maar bij het tegenwoordig standpunt der zaken, zou het den Russen niet onmogelijk wezen, zich vóór den herfst voor de poorten van Konstantinopel te bevinden. Al de huizen te Triëst die met het Oosten handel drijven, zenden dus ook niet meer af dan tegen kontante betaling. Met Griekenland wordt even zoo gehandeld.

— De gevoelens van Rusland en Oostenrijk zijn ten aanzien der Jezuiten zeer verschillende. Terwijl deze menschen hier hoog worden geprezen en begunstigd, worden zij in Rusland en Polen als gevaarlijk voor den staat geweerd. Eenige R. K. geestelijken in Polen hebben het gewaagd, eene petitie aan de regering te zenden, met verzoek dat de Jezuiten-zendingen in Polen mogten toegelaten worden. Dit is hun door de regering zoo kwalijk genomen, dat zij voor de regtbank zijn geroepen.

29 Mei. De koning van Beijeren wordt morgen alhier verwacht.

31 Mei. Het gerucht loopt hier dat de onderhandelingen tusschen Oostenrijk en Zwitserland we- [illegible] ge heeft de beurs heden eene rijzing ondervonden.

Berlijn, 30 Mei. In den jongsten tijd heeft men veel gesproken over de houding van Pruissen in de oostersche kwestie, en de meest tegenstrijdige geruchten werden ten deze verspreid. Het schijnt echter dat de onzekerheid, waarin men ten dien aanzien verkeerde, zal ophouden. Uit geloofwaardige bron wordt vernomen dat aan den majoor von Wildenbruck, pruissisch gezant te Konstantinopel bevel is gezonden, zich in de diplomatieke onderhandelingen naauw aan te sluiten bij den oostenrijkschen gezant, die van zijnen kant eene daarmede overeenkomstige lastgeving heeft erlangd. De houding van Oostenrijk tegenover Turkije kan dus als de uitdrukking eener innige vereeniging tusschen de beide staten worden beschouwd.

Frankfort, 28 Mei. Nadat in onderscheidene Zuid-Duitsche staten de landlieden sedert eenige jaren een groot gedeelte van hun vee door de runderpest verloren hadden, nemen zij thans, met het beste gevolg, de toevlugt tot de inënting, die op kosten der regering bewerkstelligd wordt. Ten zelfden tijde is eene belangrijke boete vastgesteld tegen hen die achterlijk zouden blijven om dit behoedmiddel aan te wenden.

— Volgens berigten uit Cattaro, is de door Oostenrijk verlangde verwijdering der Hongaarsche vlugtelingen van de grenzen, alsnu volledig door de Turksche regering bewerkstelligd; zij zijn allen naar het binnenste des lands gezonden, in weerwil van hunne protestatiën, die zelfs door Omer pacha ondersteund werden.

Keulen, 31 Mei. Een douaan te Kalden-kirchen bij Venlo, had onlangs de onvoorzigtigheid met zijne door een doorn gekwetste hand pas ontvangen guano (vogelenmest) te behandelen. Dit geschiedde ten 3 ure, ten 4 ure zwol de hand op, spoedig daarop de arm en de geheele borst, en ten 11 ure was de man een lijk.

ENGELAND.

Londen, 29 Mei. Men leest in de *Carmarthen Journal*: op de werven van den heer Scott Russel heeft men den kiel gelegd van een stoomschip, dat grooter zal zijn dan eenig vaartuig, dat tot nog toe den Oceaan heeft doorploegd. Dit stoomschip zal 3000 ton meten, 620 voet lang en 100 voet diep zijn. Het zal in beweging worden gebragt door eene schroef en vier scheepraderen, zullende de gezamenlijke machines 6000 paardenkrachten sterk zijn, namelijk: voor de schroef 2000, voor de scheepraderen aan het voorschip 2000 en voor de scheepraderen aan het middelschip 2000. Het vaartuig zal hoofdzakelijk dienst doen in de vaart op Nieuw Zuid-Wallis (Australië).

— De ontvolking van Ierland — zegt de *Times* — gaat steeds voort. Vooral neemt de volksverhuizing uit de westelijke provincien in schrikbarende mate toe. Vele uitgewekenen zenden geld aan hunne ouders en vrienden, opdat ook deze den togt naar Amerika kunnen ondernemen. Ook velen van hen, die dus hun vaderland verlaten, behooren tot de gegoede burger-klasse.

— Een Engelsch Ingenieur verklaart een nieuwen vorm voor locomotieven uitgevonden te hebben, waardoor hij de reizigers een afstand van 160 kilometers in een uur kan doen afleggen, zonder dat er eenig gevaar bestaat.

30 Mei. Volgens berigten uit New-York heeft een schip met landverhuizers, van Liverpool komende, bij Bahama schipbreuk geleden; twee honderd menschen hebben daarbij in de golven hunnen dood gevonden.

— De *Morning Post* zegt: „Het zal thans moeijelijk voor Rusland zijn, om eervol uit dien doolhof van tegenstrijdigheden te geraken, waarin dat rijk zich zelven verward heeft. Doch wij vertrouwen steeds, dat ofschoon Rusland eer daaronder lijden moge, de vrede van Europa niet hopeloos gevaar loopt. Turkije is sterk uit zich zelf, en, gesteund door Engeland en Frankrijk, is het meer dan partij voor den Czar, die te voorzigtig en te verstandig is om met geheel Europa krijg te voeren, want al de groote magten zouden voorze- [illegible] nische rijk met kracht van wapenen weerstaan.

— Uit Australië zijn 80,000 oncen stofgoud ontvangen en van de Kaap 20,000 pd. st. zilver.

31 Mei. De *Times* meldt, dat de Turksche aangelegenheid verder te Petersburg zal behandeld worden, en Frankrijk en Engeland hunne bemiddeling hebben aangeboden.

— In Engeland is uit Australië aangebragt de vermaarde goudklomp *Ballarat*, welke 134 pond 8 oncen weegt en door twee broeders is gevonden.

— Te Whampoa (China) is 19 Maart de chinesche schouwburg afgebrand, waarbij 60 vrouwen zijn omgekomen.

— Volgens officiële opgaven bedroeg de bevolking van China in 1842, behalve de militairen en de bewoners der binnen- provinciën, 414,686,994 zielen.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 29 Mei. Bij de eergisteren gehouden verkiezingen voor het *Folkething* (eene der wetgevende kamers) hebben al de kandidaten der oppositie de zege behaald op die der regering. — Den 13 Junij komen, zoo als bekend is, de kamers bijeen.

RUSLAND.

Petersburg, 23 Mei. Niet alleen tegen Turkije, maar ook tegen Perzië is Rusland in den jongsten tijd met bovenmatige eischen voor den dag gekomen. Van Perzië vordert keizer Nikolaas de onmiddelijke terugbetaling van de ter leen verstrekte som (ten bedrage van ongeveer ƒ40,000,000, of afstand van de provincie Astrabad aan de Kaspische [illegible] daarop zou vorst Dolgorucki, secretaris van het russische gezantschap te Teheran, den geheimschrijver van den Shah in het aangezigt hebben geslagen. De turksche gezant Ahmed-Effendi heeft, zoo wordt verder verhaald, de partij van den beleedigde opgevat en een rondgaand schrijven, houdende vermelding van het gebeurde, aan al de europesche consuls toegezonden.

— Aan de bevelhebbers der vloot en van de twee legerkorpsen is bevel toegezonden zich gereed te houden, om aan de eerste opvraging te voldoen.

ZWITSERLAND.

Bern, 28 Mei. Generaal Dufour is aan een groot gevaar ontkomen. Hij reed namelijk met anderen over de Rhône-brug bij Peney, met welke een proefneming werd gedaan. De brug stortte plotseling in. Vele personen vonden den dood in de rivier, doch generaal Dufour bleef als door een wonder gespaard. De nieuwe [illegible] ligt op eenige uren ten zuiden van Genève over de Rhône.

31 Mei. De raad van het kanton Neufchâtel is door den bondsraad ontbonden.

CHINA.

Volgens [illegible] was de keizer diep verontwaardigd over de telkens grootere nederlagen, welke zijn leger lijdt. Vele hooge ambtenaren en mannen van invloed waren uit hunne waardigheden ontzet, en tot groote geldboeten veroordeeld, wijl zij den opstand niet hadden weten tegen te gaan. Den voormaligen gouverneur-generaal van Hong-Kong, Su-Kwang-Tsin, werd niet alleen zijne betrekking maar het hoofd er bij ontnomen; zijne goederen werden verbeurd verklaard. Nog andere ambtenaren hebben den toorn huns gebieders ondervonden; eenigen, wijl zij den keizer hadden bedrogen; anderen, wijl zij onbekwaam werden geacht voor de vervulling hunner pligten; anderen weder, wijl zij zich door den vijand hadden laten verslaan. Onder het getal der veroordeelden noemt men ook den eersten minister en verscheidene Gouverneurs-Generaal.

Een handelshuis uit Shang-Hai, d. d. 19 Maart 1853, deelt de volgende bijzonderheden mede nopens den opstand en den staat van zaken in China: Nadat het keizerlijke leger eenige kleine voordeelen behaald had, werd het genoodzaakt naar Nanking terug te trekken, waarop de insurgenten, die van Yangtze met 30 à 40 duizend man kwamen aanrukken, deze stad, die slechts eene bezetting van 15 à 20 duizend man had, meerendeels uit ontmoedigde soldaten bestaande, belegerden. Volgens de laatste berigten, zijnde van 11 Maart, had deze stad zich nog niet overgegeven, doch zal zulks spoedig moeten doen, wanneer zij geene

versterking ontvangt. De insurgenten betuigen vriendschappelijke gevoelens jegens de vreemdelingen, en hunne hoofden, bewaren de tucht onder de soldaten, zoolang zij hun gezag behouden.

SPANJE.

Madrid, 25 Mei. Gisteren heeft de koningin eene deputatie van de spaansche grandes ontvangen, die haar een verzoekschrift heeft overhandigd, strekkende tot herstelling der majoraten en van het erfelijk lidmaatschap van den senaat.

TURKIJE.

Vorst Menzikoff heeft bij zijn vertrek last gegeven het russische wapen en de russische vlag onmiddelijk over te brengen naar het hôtel van het russisch gezantschap, waaraan onmiddelijk werd voldaan.—Aan de *Augsb. Allg. Zeit.* wordt uit Smirna van 18 Mei geschreven, dat den avond te voren de van Konstantinopel komende stoomboot *Osiris* een turkschen officier aan boord had, die bij de Dardanellen aan land stapte als overbrenger van een firman, houdende vergunning aan de fransche en engelsche vloot, de Dardanellen door te varen.—Verscheidene voorname huizen te Konstantinopel hebben brieven ontvangen uit Odessa en Petersburg. Men was algemeen van gevoelen, dat Vorst Menzikoff, wiens zending buiten het gebied der gewone staatkundige betrekkingen lag, en wiens lastbrief hem de meest mogelijke vrijheid liet naar eigen goeddunken te handelen, door een anderen gezant van keizer Nicolaas zou worden vervangen, met de taak de geregelde onderhandelingen op nieuw aan te knoopen.

— Van Malta wordt van 25 Mei berigt dat het schip the Vengeance, van 90 stukken, het engelsch evolutie-eskader aldaar was komen versterken.

— Het getal christenen, onderdanen der Porte, over welke Rusland het beschermheerschap vroeg bij het verworpen ultimatum, bedraagt twaalf millioen.

— De bevolking van Europ. en Aziat. Turkije bedraagt 35,350,000 zielen, naar het verschil van godsdienst aldus verdeeld: Muzelmannen 20,550,000; Grieken, Katholijken, Israëlieten enz. 14,800,000.

ITALIE.

Rome, 25 Mei. De paus heeft het graf reeds gekozen, waarin, na zijnen dood, zijn stoffelijk overschot moet worden bijgezet. Het is de grafkelder in de Sint-Pieterskerk, waarin thans het lijk van Gregorius XVI rust; op bevel van Pius IX is het lijk zijns voorgangers nu reeds uit die rustplaats genomen en ter aarde besteld. De ontruiming van het graf eens overleden pausen heeft anders nooit vroeger plaats, dan na den dood van zijnen opvolger, die volgens het bestaande gebruik, in dien kelder moet worden bijgezet, tot dat weder een andere paus sterft.

— De diplomatische vertegenwoordiger van Nederland, graaf Liedekerke-Beaufort, zal zich eerstdaags voor eenen onbepaalden tijd van hier verwijderen.

DRENTHE.

Assen, 4 Junij. Door den laatstgevallen regen heeft zich de toestand van de rogge in deze Provincie aanmerkelijk verbeterd en mag men daaromtrent weder [illegible] verwachtingen koesteren; de rogge was dan ook op den marktdag van eergisteren alhier reeds vrij wat beterkoop; dit leverde bij den vorigen marktdag wel een verschil van vijftig cents op. Ook op de graslanden heeft deze regen en het meer warme weder zeer voordeelig gewerkt.

— Men verneemt, dat voor het alhier te vestigen [illegible] bureau in aanmerking komt de Gouvernements-schuur, staande aan de Brink naast de Societeit.

— De Arnhemsche Courant zegt te verwachten: „een ministerie van Predikanten, een eerste kamer van Ouderlingen, een tweede kamer van Diakenen, en dan de *groene* staatskerk" ! ! ! !

— De heer *Happel*, thans surnumerair der registratie te Assen, is als zoodanig verplaatst naar 's Gravenhage, terwijl in diens plaats komt de heer *J. Overman* van Schiedam.

— Naar men verneemt, zullen binnen kort, door de algemeene binnenschipperij, het Zwolsche diep bevarende, aan Z. M. den Koning en aan Z. Ex. den Minister van Binnenlandsche Zaken adressen worden aangeboden, hoofdzakelijk om hunne grieven en bezwaren tegen den bestaanden tol over dat vaarwater te kennen te geven; en tevens eerbiedig te verzoeken om, dat, volgens Kon. Besluit van 31 Dec. 1852 hoogstens binnen den tijd van één jaar een nader toltarief zoude moeten worden vastgesteld, zulks niet te bekrachtigen, alvorens een bepaald onderzoek naar den tegenwoordigen toestand van het vaarwater heeft plaats gehad, in voegen aangeraden door de Heeren Ingenieurs *Ferrant*, *van Gent* en *Staring* in hun rapport, geplaatst in de Ned. Staats-courant van 25 Julij 1851, en voorts, indien er eenige tol dient te worden geheven, zulks niet anders te doen dan naar den diepgang, en dan de schepen, voor welke de vroegere dagelijksche waterstand van 1.65 el voldoende was, vrij te laten.

Particuliere berigten uit Java.

Bij de regterlijke magt worden vele verplaatsingen te gemoet gezien, ten gevolge van het gevraagd ontslag door den heer baron *van Heerdt* als lid van den Raad van Justitie te Batavia.

In het administratieve spreekt men ook van vele vacatures in de verschillende residentiën. Met zekerheid is daaromtrent echter niets op te geven, als alleen, dat er altijd groot gebrek bestaat aan geschikte personen, voorzien van het ambtenaars-radikaal der tweede klasse. Men is er dan ook reeds toe overgegaan, om een 20tal aan de bureaux werkzame jongelieden tot een examen toe te laten, die nu als controleurs zullen geplaatst worden.

Het bestuur van den heer *Duymaer van Twist* begint meer de algemeene sympathie te verwerven, dan zulks vroeger wel het geval was. In de Binnenlanden vooral is men in den laatsten tijd zeer ingenomen met de door hem genomene maatregelen ten algemeenen nutte. Alleen de *verstokte oudgasten* schudden bedenkelijk het hoofd, en zien de toekomst donker tegemoet. Intusschen worden de goede Javanen er door bevoordeeld, daar het in het oogvallend is, dat zij er in den laatsten tijd veel beter gekleed en gevoed uitzien, dan zulks vroeger wel het geval was. Eere den landvoogd, die daartoe door zijne menschlievende regering het zijne heeft toegebragt; vooral ook, omdat daardoor tevens de belangen van het Gouvernement worden bevorderd, daar toch alle belastingen aanmerkelijk meer opbrengen, als vroeger onder het stelsel van afpersing en knevelarij, toen de Javaan werd beschouwd als een lastdier!

De heer mr. *A. Prins*, die zich nog als Gouvernements-Commissaris te Borneo bevindt, wordt tegen de maand Mei aanstaande te Batavia terugverwacht. Hij zoude alsdan weder zijne betrekking van algemeen Secretaris der hooge Regering aanvaarden, of wel worden benoemd tot Resident van Passaroean.

Men is in Indiën over het algemeen niet zeer tevreden met de benoeming van den Luitenant-Kolonel *van der Hart* tot waarnemend Gouverneur van Makassar. Men keurt het algemeen zeer af, dat militairen belast worden met civiele betrekkingen, vooral op plaatsen, waar het niet te verwachten is, dat verwikkelingen zullen ontstaan, die het wenschelijk maken, dat het civiel en militair gezag in één persoon is vereenigd. Ook om der regtvaardigheidswille kan men zulks niet goedkeuren. De civiele ambtenaren toch moeten in het bezit zijn van het radikaal van Indisch ambtenaar der tweede klasse, om eenige betrekking van aanzien te kunnen bekleeden, welk radikaal de militairen missen. Op zoodanige wijze ontduikt men de wet op het radikaal van ambtenaar. Misschien is men er door gebrek aan ambtenaren toe genoodzaakt; maar dan ooit ligt hierin een bewijs van de minder goede werking van de verordeningen op het meergenoemde radikaal.

*** Beilen, 31 Mei.** In de vergadering van 25 dezer maand heeft de Raad besloten, dat hier jaarlijks twee jaarmarkten zullen gehouden worden en wel op 28 April en 30 Sept.

*** Hoogeveen, 1 Junij.** In deze gemeente is de afvoer van den turf, sedert de verbetering en verlenging der vaart, zeer toegenomen; naar men verneemt, zijn van af 1° Januarij j.l. tot en met ultimo Mei 1902 vaartuigen van onderscheidene soort en inhoudsgrootte van hier afgevaren, waarvan in de maand Mei 838; de afvoer is nog bij voortduring toenemende, als zijnde gepasseerde Maandag meer dan 100 ledige vaartuigen in de gemeente weder aangekomen.

*** Borger, 2 Junij.** Gisteren is onze Notaris de heer *J. Heppener* te Westerbork getrouwd, door 10 jongelieden tot eenige optocht, met roode, witte en blaauwe linten, is het jonggehuwde paar van Schoonlo afgehaald. In ons dorp was bovendien door gehuwden eene eereboog opgerigt, waarin, daar het bij de aankomst der jonggehuwden reeds avond begon te worden, een brandende lantaarn was opgehangen. Boven den eereboog stond deze inscriptie:

Een welkomstgroet aan 't jeugdig paar,
Gebragt door Borgers burgerschaar.

Zoowel de jongelieden als de vervaardigers van de eereboog zijn door den Notaris onthaald, en bleven tot laat in den avond bij elkander, terwijl alles in de beste orde is afgeloopen.

* Voor een paar dagen is hier een boomotter gevangen.

Maten, 30 Mei. den 26 dezer des namiddags sloeg bij een hevig onweder de bliksem in de kerk te Grosz-Fullen (Hanover, ambt Meppen), zoodat dezelve dientengevolge bijna geheel verbrande. De kerkelijke goederen zijn gered. Terwijl het ongeluk voorviel, was de koster juist bezig met luiden; hij merkte van het vooral echter niets, tot dat het touw van de klok, hetwelk hij trok, in brand geraakte, en er menschen tot blussching van den brand in de kerk kwamen. Buiten hem was niemand in de kerk tegenwoordig geweest. Ook zijn te Landegge en Dörperveer, (Hannover) twee paarden door den bliksem getroffen.

* Het grootste gedeelte der veenen is alhier meestal goed gebrand en de veenboeren beginnen met zaaijen der boekweit.

*** de Wijk, 2 Junij.** De Raad alhier heeft besloten, om, onder de vereischte goedkeuring, op den laatsten Woensdag van Julij jaarlijks eene midden- of zomer vee- of jaarmarkt te houden.

*** Norg, 1 Junij.** Heden hielden alhier de onderwijzers der beide afd. van 't tweede district hunne gecombineerde vergadering. Bij absentie van den heer Schoolopziener, werd het presidium waargenomen door den onderwijzer *A. Odding* van Roderwolde. De onderwijzer *H. Vrieling* van Vries opende de vergadering met eene voorlezing over: *De Onderwijzersbetrekking van hare lichtzijde beschouwd*, en behandelde de volgende drie punten: *a.* de onderwijzer geniet het voorregt in aanraking te zijn met de wetenschappen; *b.* de onderwijzer is opvoeder van anderen, en *c.* door zijne betrekking voedt hij zich zelven op; welke voorlezing met het grootste genoegen werd aangehoord. De onderwijzer *Venekamp* van Smilde nam op zich, het volgende jaar eene voorlezing te houden. Hierna werden de verslagen der afdeelings-vergaderingen voorgelezen, waaruit bleek, dat deze vergaderingen zich kenmerkten door eene getrouwe opkomst der leden, nuttige werkzaamheid, en een goeden geest tusschen de onderwijzers. De schriften werden rondgedeeld en beoordeeld, het gemeenschappelijk zingen werd geregeld, en eindelijk eenige rondgelezene tijdschriften verkocht. Met eenige verversching te gebruiken, eindigde deze 62ste algemeene vergadering.

REGTZAKEN.

Provinciaal geregtshof van Drenthe.
Zitting van 29 Mei.

In deze zitting is J. Mensing van Gieterveen, uithoofde van ongenoegzaam bewijs, vrijgesproken van de beschuldiging van diefstal van aardappelen.

Zitting van 3 Junij.

In deze zitting stond teregt Adriana de Bie, woonachtig te Assen, meer bekend onder den naam van Brabantsch Naatje, beschuldigd ter zake; 1o. dat zij in den avond van 18 Jan. j.l., na het ondergaan der zon van een rekje, staande in den van alle zijden behoorlijk afgesloten tuin in de nabijheid der woning van den kleedermaker Ebbinge te Assen en met dit huis één geheel uitmakende, arglistig heeft weggenomen een katoenen jak en een rood katoenen voorschoot, toebehoorende aan J. M. E. Wilkens; 2o. dat zij in den avond van 19 Jan. j.l. van eene bleek tusschen het huis van den heer van Uije en den Apothecar Gosselaar te Assen arglistig heeft weggenomen een servet en een geletterde zakdoek, aan gemelden heer van Uije toebehoorende, en 3o. dat zij omstreeks 18 Jan. j.l. uit of bij de woning van Robertus Haaijer, koperslager te Assen, arglistig heeft ontvreemd een blikken waschkom, althans dat zij aan al die diefstallen medepligtig is geweest, door het des bewust heelen van het gestolene. Er werden in deze zaak 11 getuigen gehoord, waarvan drie tot inlichting alleen. De Procureur-Gen. requireerde, onder aanneming van verschoonende omstandigheden, eene correctionele gevangenisstraf van 18 maanden. De uitspraak is bepaald op aanstaanden Vrijdag.

Arrondissements-Regtbank te Assen
zitting van 1 Junij.

Veroordeeld zijn: *G. P.*, *V. de V.*, *P. H.* en *J. H. P.*, 19 en 15 jaren oud, allen wonende te Muntendam, bezembinders en heideplukkers, de eerste tot 1 maand en de drie laatsten tot acht dagen gevangenisstraf ter zake van het plukken en zich toeëigenen van heide in het veld van H. E. Hoving te Eexterveen; — *J. K.*, arbeider te Meppel, tot eene boete van *f* 8,- wegens het slaan van R. Murris; — *R. M.*, koopman te Meppel, tot eene gevangenisstraf van zes weken, wegens het toebrengen van slagen met eene tang; — *J. L. Z.*, arbeider te Hoogeveen, tot eene maand gevangenisstraf en *f* 8,- boete, wegens het toebrengen van slagen aan A. B. de Boer; — *H. B.*, arbeider te Meppel, wegens het toebrengen van slagen aan H. R. Manak, tot 8 dagen gevangenisstraf; — *G. J. N.* te Gasselternijeveenschemond, tot *f* 10,- boete, wegens het gebruiken van afgeschafte maten en gewigten.

Vrijgesproken zijn *H. K.* te Gieterveen van de beschuldiging van turf zonder consent te hebben gegraven; — *P. B.* en *B. de G.*, arbeiders te Meppel, van de beschuldiging van het toebrengen van slagen; — *R. P.*, arbeider te Assen, van de beschuldiging, van een te leen gegevene schop in eene herberg verkocht te hebben; — *B. B.*, smid, geboren te Wildervank, van de beschuldiging van *J. J. Rolle* op dat weg van Coevorden naar Schoonebeek te hebben aangegrepen en in een sloot geworpen.

INGEZONDENE STUKKEN.

Middel om vier of vijf kalveren met de melk van ééne koe op te kweeken.

Dit bestaat in een mengsel van hooiwater en melk; het hooiwater bereidt men aldus: men doe in een aarden pot zooveel zacht fijn gesneden hooi, als het bevatten kan; na dit zachtjes in een gedrukt te hebben, vulle men de pot weder met zuiver kokend water, en dekke hem zoo digt, dat er geen stoom uit kan wasemen. Na verloop van twee uren zal dit water al de kracht uit het hooi hebben getrokken en eene zeer donkere theekleur hebben. Men kan dit aftreksel zelfs in den zomer twee dagen goed houden, en men gebruike het op de volgende wijze:

Drie of vier dagen na de geboorte van het kalf en zoodra het door het zuigen der eerste moedermelk de noodige ontlasting heeft gehad, geve men de gewone hoeveelheid drank voor *één* maaltijd, zamengesteld, om te beginnen, uit ¾ melk en ¼ hooisap. Drie of vier dagen later kan men reeds ⅔ melk en ⅓ hooisap nemen. Men geve het dier tweemaal daags van dezen drank op de warmtegraad van versch gemolken melk, en vermeerdere achtervolgens de hoeveelheid hooisap in dier voege, dat, bij het einde der eerste maand men op ¾ hooiwater en ¼ melk kome. De tweede maand beginne men reeds, behalve dezen drank, dagelijks eene handvol malsch hooi aan het kalf te geven, of wel, zoo het weder gunstig is, kan men het in eene droege warme weide zetten; het begint nu reeds een weinig te grazen. Men kan met dezelfde wijze van voederen voortgaan tot in de derde maand, doch op het laatst, wanneer het kalf nu goed begint te grazen, kan men in het hooisap nog wat minder melk doen, of in plaats van zoete, afgeroomde of zelfs goede karnemelk. Na verloop van drie maanden heeft het kalf die overdrevene zorg niet meer noodig en kan alsdan volstaan, met eenmaal daags hooisap zelfs keud te drinken.

Eelde.

Brief aan den heer H. P. KRULL, med. art. obst. Dr. et Chir. te Gieten.

WelEdel Zeergeleerde Heer en Geächte Kunstgenoot!

Eenige oude geneeskundigen hebben, bij het lezen van drie stukken in de Drentsche Prov. Courant (we meenen no. 36, 37 en 39) van Mr. C. L. Kniphorst, Dr. de Wit en U een onaangenaam gevoel van afkeuring niet kunnen onderdrukken. Wij raden u, als veteranen, hoegenaamd niet te antwoorden op *eenig stuk van dien aard*. Een *edel*, ja we zouden haast zeggen een verachtelijk stilzwijgen, zal hier de beste repliek zijn.

Wij voor ons betwijfelen het zeer, dat Dr. de Witt, zoude bij magte zijn, door algeheele ontstentenis aan ervaring en aan genoegzame kennis aan den inhoud der jaarboeken (adversaria) der geneeskunde van *voor jaren* en *eeuwen*, om bevoegd te zijn van te beweren, dat *zijn* geval als een tweede geval van *dien* aard, in de geschiedboeken der geneeskunde, schaars zonde zijn te vinden. O! Paracelsus Bombastus ab Hohenheim! Voor hem welligt wel het eerste. Want men moet al wat gelezen en gezien hebben, om zoo te kunnen oordeelen — wil men zich niet den blaam van onkunde (want de onkundige is ook vaardig in zijn oordeel) of van pochgerij op den hals halen. In allen geval dan behoorde dit in een geneeskundig tijdschrift en niet hier te huis. Dat de diakenen van Gieten, als bedektelijk beschuldigd van karige bedeeling of onthouding van genees- en heelkundige hulp (welke laatste *hier*, *au surplus*, nog door een onbevoegde, *zoo het schijnt*, wordt verstrekt), daarover hun ongenoegen te kennen geven, en vin u als van een bekwaam geneesheer spreken, waaraan wel eenmaal de deskundige als leek en zoo vele door u met goed gevolg behandelde lijders zullen twijfelen, een en ander moest wel een natuurlijk gevolg zijn.

Het spijt ons, om de waardigheid van het edel en moeitevol *beroep*, dat we in de maatschappij mogen bekleeden, dat dit een *katelijk* schrijven van Dr. de Witt heeft kunnen uitlokken; dat in verband gebragt met het, door uwe armverzorgers en door u medegedeelde, *zacht gesproken*, noch het een noch het ander wederlegt, vooronderstellingen voor

waarheid opgeeft, noch stelling noch gronden ontzenuwt, alzoo bijzaken, met voorbijgaan der hoofdzaak, behandelt; aanvangt met den nobelen titel, na jaren vlijts en studie verkregen, maar op zijn *Janpiets*, het door hem, (terwijl hij, voor dat moment zijne pen niet in inkt maar in gal doopt), ter neêrgestelde met laffe, zoutelooze en dubbelzinnige uitdrukkingen, den *waarlijk* kundigen, en welopgevoeden fatsoenlijken man ten eenenmale onwaardig, als doorzaait, als geestigheid zijner waardig.

Wij raden u, ga stil uwen weg. — De kroon hangt aan 't einde der baan. — De vox populi is hier de vox Dei. — Waar daden spreken behoeft men geene woorden. — Laten enkelen conspireren wat ze willen. Gij weet wat eens een Gamaliël zeide. — Vale, aurea tibi sit, ut fuit, praxis.

Tres medici faciunt collegium.

P.S. In 't belang der beleedigde Wetenschap, wordt de Redactie beleefdelijk uitgenoodigd, dit nog eens voor 't laatst op te nemen; tunc sat prata biberunt. — Bronnen willen wij niet opdekken, harten vermogen wij niet te beöordeelen. Sapienti sat!!

Mijnheer de Redacteur!

Wij achten het zeer gepast, door middel van UEds. blad, de aandacht op nieuw te vestigen op eene gelegenheid, welke in deze Provincie bestaat, voor behoeftige lijders, om gratis genees- en heelkundige hulp te erlangen; de heer *G. H. Amshoff* nl., Med. Chir. et Art. Obst. Doctor te Hoogeveen en President der Prov. Gen. Commissie in Drenthe, heeft reeds sedert 1835 wekelijks eenige uren beschikbaar gesteld, gedurende welke degene, die aantoonen inderdaad onvermogend te zijn, hem, zonder betaling, over hunne kwalen kunnen raadplegen. De noodige medicijnen worden door hem uitgereikt tegen den geringen prijs, in de Pharmacopoea Pauperum bepaald, terwijl aan de desverkiezende een recept wordt gegeven. De heelkundige operatiën worden om niet verrigt. Wij kunnen niet voorbij, de aandacht van behoeftigen hierop te vestigen; mogten zij hiervan willen gebruik maken, de heer *Amshoff* is, naar men ons heeft verzekerd, tot dat einde iederen Dingsdag van 11 tot 1 uur ten zijnen huize te spreken. Eere den man, die aldus zijn tijd, zijne groote bekwaamheden en zijne rijke ervaring geheel belangeloos voor zijne behoeftige natuurgenooten veil heeft.

HOOGEVEEN. *Een vriend der armen.*

ALLERLEI.

Wij vernemen, dat in de dessa Kebon Dalm, district Modjo-Agong (Modjokerto), de Javaansche landbouwer Sodongso op den 11den Maart omstreeks 's nachts ten 12 ure uit zijnen slaap werd gewekt door het gebrom van eenen tijger, welke zich buiten het bamboezen hutje bevond, waarin gemelde Javaan te slapen lag. Hij stond dadelijk op, nam zijnen Kris, en begaf zich geheel alleen naar buiten. Al ras zag hij het monster, dat bezig was met een zijner schapen te verslinden. Onverwachts sprong hij achter op den rug des tijgers, en bragt denzelven met zijnen kris, eenige doodelijke wonden toe; ten gevolge waarvan het dier in eene nabij zijnde put viel, en daar verder werd afgemaakt. De moedige strijder zal eene belooning van *f* 15 recepissen ontvangen, zoodra hij de huid van zijn slagtoffer naar Soerabaya zal gebragt hebben.

Eenige dagen na dit voorval zijn er op den weg tusschen Kerto-Sonno en Djombang des nachts bij maanlicht, eenige Javanen door tijgers overvallen; en naar men zegt drie derzelve geheel en al verslonden. Eenige personen hebben dien ten gevolge eene jagtpartij aangelegd, welke echter geen gunstigen uitslag heeft opgeleverd.

BRAND TE GEES.

Menschlievende Landgenooten!

Op den 22sten Mei j.l. des middags te één uur, werd de Boerschap *Gees*, tot deze gemeente behoorende, door een groot onheil getroffen. In de woning van den smid Willem Beek aldaar, barstte op het onverwachts een geweldige brand uit, die dermate in hevigheid toenam en met zulk eene snelheid zich verbreidde, dat een uur later *tien* welvarende boeren behuizingen, benevens verscheidene schuren, in een' akeligen puinhoop waren herschapen. *Veertien* nijvere en vlijtige huisgezinnen, te zamen een getal van *tweeënzeventig* menschen uitmakende, zijn daardoor [illegible] waarmede de alles verslindende vlammen van 't eene huis tot het andere oversloegen, was het onmogelijk, ook bij de ijverigste krachtsinspanning der te hulp toegesnelde menigte, veel van den inboedel te redden. Slechts *zeer weinig*, en dan nog meest beschadigd, is geborgen kunnen worden, en dat weinige nog op verre na niet toereikend, om in de meest dringende behoeften van zoovelen te voorzien. Te zwaarder drukt deze ramp op de meesten, daar dit binnen achttien en elf jaren tijd de *derde* maal is, dat zij hunne bezittingen eene prooi des vuurs hebben zien worden, eens in 1834, later in den winter van 1842, en, van huisvesting, kleeding, mondbehoeften, huisgeraad, landbouwgereedschap, enz., verstoken, tot nabij de nijpendste armoede zijn gebragt.

Reeds hebben de ingezetenen dezer gemeente iets gedaan, om in de allereerste behoeften der ongelukkigen te voorzien. Maar, men kan hier niet alles doen. Daartoe is de nood te groot. Uit dien hoofde hebben de ondergeteekenden het zich tot taak gezet, zich tot eene Commissie te constitueren en een beroep te doen op de liefdadigheid van het Nederlandsche Volk. Zij zijn daartoe gereedelijk overgegaan, wetende dat de smeekstem van noodlijdenden altijd weêrklank vond, en het ongeluk nooit te vergeefs aan de deur en het hart van Neêrlands ingezetenen klopte. Landgenooten, draagt dan ook nu uw penningsken bij om aan *tweeënzeventig* van uwe Medeburgers en Medechristenen weder een dak om onder te vernachten, en een bed om op te slapen, en een stuksken brood tot stilling van den honger te verschaffen! Helpt mede, naar de maat van uw vermogen, om *veertien* vlijtige en brave huisgezinnen van den bedelstaf te bewaren en in hun eerlijk bedrijf te herstellen! Elke gave, hetzij in geld, hetzij in kleedingstukken of eetwaren, zal met dankzegging door de ondergeteekenden worden aangenomen, hetzij ze klein zij, of groot. Ook het geringste is welkom. Gij weet, 't is zaliger te geven dan te ontvangen. 't Zijn belijders van den Heer, voor wie iets van uwen overvloed gevraagd wordt, en van wie Hij óók gezegd heeft, dat Hij 't rekenen zal aan Hem zelven te zijn gegeven, al wat *hun* door uwe Christelijke liefde wordt geschonken. O, dat de noodlijdenden van 't zwaargeteisterde *Gees* uwe harten week tot barmhartigheid, uwe handen overvloedig in weldoen mogten maken, even als of de Heer zelf smeekende tot u had gesproken!

De ondergeteekenden belasten zich volgaarne met de ontvangst van alles, wat gij ten behoeve van hunne Mededorpelingen te *Gees* zult willen afzonderen.

OOSTERHESSELEN, 30 Mei 1853.

Mr. J. P. WILLINGE.
RUD. BRINKS.
KL. BOETING.
A. L. LESTURGEON.

Naar wij meenen, bestaat het voornemen, om voor degenen, die door den brand te Gees ongelukkig zijn geworden, verlof tot het houden van eene algemeene collecte door geheel Drenthe aan te vragen. Mogten er echter zijn, die, ten gevolge bovenstaande oproeping, die ook in andere bladen is geplaatst, iets voor die ongelukkigen willen bestemmen, dan wil de Redactie van dit blad zich met de overmaking daarvan gaarne aan de commissie belasten. *Red.*

NAGEKOMEN BERIGTEN.

Men verneemt thans als stellig, dat bij de Hooge Regéring het voornemen bestaat, om aan de Volks-vertegenwoordiging het brengen van wijzigingen in de wet op de jagt en visscherij voor te stellen.

— Door het Dept. voor de zaken der Hervormde Eeredienst is goedgekeurd het ontworpen Reglement op de vervulling der toekomstige vacaturen van Predikant te Zuidlaren.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

J. HEPPENER,
van *Borger*,
en
J. SACHSE.

WESTERBORK, 1 Junij 1853.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 79 jaren, de Heer TIJMEN TIJMENS, Weduwenaar van wijlen Mejufvrouw J. J. STELLEMA, in leven *Kerkvoogd van de Hervormde Gemeente van den Ham en Fransum en Landbouwer aldaar.*

DEN HAM, 30 Mei 1853.

Mr. E. VAN EERDE,
Mr. C. DE RANITZ,
Executeuren-Testamentair.

De ondergeteekende beveelt de DRUKKERIJ van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* beleefdelijk aan tot het leveren van alle mogelijke **DRUK- en SMOUTWERK**, als: *Prijscouranten, Etiquettes, Visite- en Adreskaartjes, Wissels, [illegible] en Trouwbrieven, Geregtelijke Acten, Borgtogten voor Verveeners, Briefjes van ingeladen turf etc.*; hij hoopt goed werk goedkoop te leveren.

ASSEN, 19 April 1853.

M. T. Sz. GRATAMA.

De ondergeteekende publiceert, dat hij is geworden **AGENT** der **alom bekende**

DORDRECHTSCHE MAATSCHAPPIJ VAN BRANDVERZEKERING,

en tot zijnen **SUB-AGENT** is benoemd de Heer B. HOOGEN ESCH, landmeter te *Gieten*, die alle stukken **des aangaande** ten zijnen Kantore voorhanden heeft.

Iets ter aanprijzing hier bij te voegen is onnoodig, de **LOYALITEIT en SOLIDITEIT** is genoegzaam bekend.

ASSEN, 4 Junij 1853. *De Agent*,
H. J. SCHENKEL. *N. Cingel.*

NB. Men gelieve den naam mijns vaders **(H. S.)** niet met den mijnen te verwarren.

G. A. SCHMIDT,

Instrument- en Geweermaker

[illegible] Publiek bekend, dat bij hem thans en in het vervolg tot civiele prijzen verkrijgbaar zijn:

BRANDVRIJE IJZEREN KASTEN,

waarvoor de maker zelfs bij den ergsten brand instaat, dat alle zich daarin bevindende papieren, effecten etc. onbeschadigd zullen blijven, en neemt daarvoor bestellingen aan van *f* 50 tot *f* 300. Hij maakt **IJZEREN BEUGELS**, om het scheef groeijen te voorkomen of te verhelpen, en daar hij reeds tien jaren te Winschoten heeft gewoond, zijn 2 jonge Dochters binnen één jaar door zijne Beugels hersteld, beiden beneden veertien jaren, de eene van den Mr. Goudsmid DIRK MULDER, woonachtig te Winschoten, en de andere eene Dochter van den heer-boer KLAAS EEBBELS, woonachtig te Beesterhamrik; tot overtuiging van een ieder neemt hij de vrijheid, aan het Publiek bekend te maken, dat hij aanneemt, om Kinderen beneden de zestien jaren door zijne BEUGELS binnen een jaar te herstellen, binnen welken tijd niet genezen zijnde, hij geene betaling verlangt. Ook vervaardigt hij eigengemaakte **veerkrachtige BREUKBANDEN** à *f* 3—50; hij belegt ook **SLAGVEEREN van RIJTUIGKAPPEN**, zoowel met **Berlijner Wit**, met **Koper** als met **Zilver** enz.; tevens maakt hij **breede KOPEREN BANDEN** voor de **TOETEN** der **RADEREN**; verders neemt hij bestellingen aan voor NIEUWE en herstelt OUDE **KAGCHELS en VUURHAARDEN**, en **vertint** ook **STANGEN** voor Paarden, maakt **KOFFIJMOLENS en BALANSEN**, en belooft eene prompte en civiele behandeling.

Hij vraagt een **JONGEN** van 12 tot 16 jaren oud, om in het vak te worden **opgeleid**.

MINISTERIE VAN FINANCIEN.

Provincie Drenthe.

AANBESTEDING.

OP VRIJDAG DEN ZEVENTIENDEN JUNIJ DES JAARS 1853,

des middags te 12 uren, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *DRENTHE*, of bij deszelfs afwezigheid door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR in voornoemd Gewest, aan het LOCAAL van het GEWESTELIJK BESTUUR te *Assen* worden **AANBESTEED:**

Het tot een **RIJKS-BELASTING-KANTOOR veranderen** *en* **inrigten** *van de* **AVANCE-WACHT** *buiten de Bentheimerpoort te COEVORDEN, met het* **amoveren** *van het thans bestaande* **Kantoor,** *alles met de* **LEVERANTIE** *der daartoe benoodigde* **MATERIALEN.**

Deze AANBESTEDING zal geschieden bij **inschrijving en opbod.**

Het **BESTEK** der bovengemelde AANBESTEDING zal boven en behalve aan het LOCAAL van het Gewestelijk BESTUUR van *DRENTHE* te *Assen*, ter lezing liggen in het logement van HOFSTE; te *Coevorden* bij VAN TAREL, en in het logement DE KOPPEL PAARDEN; te *Dalen* bij VAN TAREL, en te *Hoogeveen* bij de Wedw. LUINGE.

Nadere inlichtingen kunnen bekomen worden bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur BRUNINGS, en den Ingenieur DE QUARTEL, beide te *Assen*.

ASSEN den 30 Mei 1853.

De Commissaris des Konings in de Prov. Drenthe:
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 28 Mei—3 Junij. Geh. A. Philips en A. [illegible] Bev. R. J. H. Westra, geb. van der Scheer, van z. — Overl. H. Scholten, 14 d.

BERIGTEN VAN JAARMARKTEN.

GRONINGEN, 31 Mei. Heden had men hier een buitengewoon drukken dag. De aanvoer van horenvee, schapen, lammeren, varkens en biggen was uitermate groot, hetgeen zekerlijk mede is toe te schrijven aan het schoone weder. De handel in horenvee was in den beginne niet vlug, de prijzen waren dan ook staande; guste koeijen van *f* 50 tot *f* 80, *f* 90 en zelfs hooger, melkkoeijen van *f* 45 tot *f* 50, *f* 65, *f* 70 en hooger. Schapen en lammeren waren omstreeks 800 stuks aangevoerd. De prijzen waren aanmerkelijk lager en de handel was niet vlug. Voor Friesland werd nog al iets gedaan, [illegible] in lammeren. Naar ende varkens bestond veel vraag en tegen vorige prijzen werd al het ter markt aangevoerde opgeruimd. Naar biggen was ook al eenige vraag en werd hiervan veel omgezet tegen *f* 4 tot *f* 12 en *f* 13.

SPIJKERBOOR, 30 Mei. Op de heden alhier gehoudene jaarlijksche varkensmarkt was een goede aanvoer. Het weder was ongelukkig voor deze markt bijzonder ongunstig. Er bestond weinig vraag, doch voor het verkochte werden goede prijzen besteed. Oude varkens van *f* 14 tot *f* 25 à *f* 26. Biggen van *f* 3.50 tot *f* 12 à *f* 13.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 3 Junij.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* 7.90	Boekweit, zand	62 N.pd.	*f* 0.00
„ N. Oml.	68 „	„ 7.50	„ „	67 „	„ 6.90
dito.	70 „	„ 7.50	„ veen	64 „	„ 6.05
„ „ Old.	68 „	„ 6.80	„ „	66 „	„ 6.45
„ „ „	70 „	„ 7.40	Paardeboonen..		*f* 5.70 à 6.70
Rogge, N. Inl.	66 „	„ 6.60	Groene Erwten.		„ 0.00 à 0.00
„ O. „	68 „	„ 7.00	Graauwe „		„ 0.00 à 00.„
„ „ „	70 „	„ 7.30	Koolzaad ..		*f* 0.00 à 00.00
Haver, N. dikke	40 „	„ 2.90	Gort, grove		„ 8.25 à 9.00
[illegible]	50 „	„ 3.50	[illegible]		[illegible]
[illegible]		[illegible]	[illegible]		[illegible] 50
„ „	40 „	„ 3.00			
„ Zwarte	35 „	„ 2.65	Olie, raap per vat		36.50 à 00.00
„ „	40 „	„ 2.90	Raapkoeken ..		à 00.00
Garst, N. wint.	52 „	„ 4.60	Lijnkoeken ..		00.00 à 00.00
„ „ „	54 „	„ 4.90	Boter ¼ ton.		00.00 à 00.00
„ „ somer	57 „	„ 0.00			
„ „ knob.	60 „	„ 0.00	Boter ⅛ „		à 00.00

Tarwe goed prijshoudend. Rogge 10 cent lager afgegeven. Boekweit in een doen. Garst niet dan iets lager te plaatsen. Haver heeft over het geheel goed vorige prijzen opgebragt. Boonen als voren. Gort slap.

ASSEN, 2 Junij. Rogge *f* 7.25, *f* 7,00, *f* 6,80. Boekweit *f* 6,50, 6,25, 6.00. Boter 60 à 55 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 2,40 à *f* 1,80. Prijs van het brood *f* „-00 de 6 N. ℔

HOOGEVEEN, 31 Mei. Rogge *f* 7.40, Boekweit *f* 6.80 Haver *f* 0.00. Boter Ned. pd. 68 cent. Zetting *f* 0.55.

COEVORDEN, 30 Mei. Rogge *f* 7.50. Boekweit *f* 7.00 Boter Ned. pd 70 ct. Zetting *f* 0.00.

MEPPEL, 2 Junij. Rogge *f* 6.90 à *f* 7,30; Boekweit *f* 5,25 a *f* 7.00; Boter 1½ Ned. pd. *f* 1,10 à *f* 1,22, Boter per ⅛ vat *f* 15,00 à *f* 16.50. Zetting *f* 00.55.

AMSTERDAM, 1 Junij. TARWE hoofdzakelijk de Poolsche, tot hooger prijzen met goeden handel ter consumtie; 128, 130 ℔ witbonte Poolsche *f* 322, 330; 129 ℔ dito *f* 330; 130 ℔ bonte dito *f* 310; 127 ℔ dito *f* 308; 125 ℔ dito *f* 288; 130 ℔ Brunswijker *f* 288; 129 ℔ Engelsche [illegible]; 126 ℔ nieuwe Groninger *f* 253; 121, 122 ℔ Vriessche *f* 230, *f* 232 aan de Zaan. — ROGGE tot iets lager prijzen bij partij [illegible] Archangel *f* 192; in Octo. 119 ℔ [illegible] *f* 185, 188. — GARST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT in een doen; 121, 122 ℔ Holsteinsche *f* 229, *f* 232 aan de Zaan. — KOOLZAAD was heden, vooral dadelijk, slap; verkocht Vriesch £ 60,50; op 9 v. Olie dadelijk £ 61,50; in Sept. en Oct. £ 62,50; Dec. £ 63. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE dadelijk merkelijk lager; op termijn insgelijks flaauwer; op 6w *f* 35,75; Vliegend *f* 35, 34,25; 1° Sept. *f* 35⅜, [illegible] Oct. *f* 36,50, [illegible] Nov. *f* 35,75; Dec. *f* 36; Mei *f* 36,50. — LIJNOLIE stil op 6w *f* 30,50; Vliegend *f* 29,50; Najaar *f* 30,50. — HENNEPOLIE op 6w *f* 37,75; Vlieg. *f* 36,75. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 68 a 72. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 10 a 12.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN

AMSTERDAM, 1 Junij 1853.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	$53\frac{9}{16}$	*Polen.* Oblig.	4	pct.	86¾
„ „	3	„	$75\frac{7}{8}$	*Spanje.* Oblig.	1	„	$23\frac{7}{16}$
„ „	4	„	95	Obligatiën	3	„	48¾
Amort. Synd.	3½	„	94¼	Binnenl.	3	„	$43\frac{5}{16}$
Handelm.	4½	„	127	Amortisable			$5\frac{7}{16}$
O.I. Leening	4	„		Bewijs. Coup.			$5\frac{7}{8}$
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	88¾
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	71
Rusl. Ob. Hope	5	„	108½	„ Metal.	5	„	$82\frac{5}{8}$
Dito 1828/29	5	„		„ „ N.	5	„	$93\frac{7}{8}$
Cert. 1831/33	5	„	97¾	„ „	2½	„	42[illegible]
Dito 1840	4	„		*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	$91\frac{7}{8}$	Rothschild	2½	„	52¾
Ins. in Assign.	6	„	74¼	*Portug.*, Lond.	5	„	[illegible]
Cert. van dito	6	„	74½	„	4	„	[illegible]
				Amerika Bank-Act.			[illegible]

bij M. T. Sz. GRATAMA, te ASSEN.